

Edison Klassiek 2018

Wat is leuker dan op een regenachtige avond mensen in het zonnetje zetten? De schijnwerpers te plaatsen op muzikanten van buitengewone klasse? Paul Witteman doet dat elke zondagavond in Podium Witteman (ook bij goed weer overigens), maar zondag 11 november werd daar nog een schepje bovenop gedaan. Toen stond in het live op NPO2 uitgezonden tv-programma weer de jaarlijkse uitreiking van de Edison Klassiek centraal.

Parkeerperikelen

Doordat de parkeergarage onder de Amsterdamse tv-studio in De Hallen vol leek te zijn, moesten vele genodigden hun heil elders in de buurt zoeken. Daardoor moesten zij vanaf een alternatieve parkeerplek door de regen naar De Hallen lopen en kwamen zij in veel gevallen rijkelijk laat aan. Gelukkig was iedereen uiteindelijk op tijd binnen, want Podium Witteman startte uiteraard stipt op tijd.

Paul Witteman memoreerde om te beginnen dat de Edison een juryprijs is, waarbij de juryleden (Mischa Spel, Maartje Stokkers, Guido van Oorschot, Tonko Dop, Marian van der Meer en Wim Vos) elk jaar vele door de muziklabels voorgedragen releases beoordeelt. *Hoeveel* wel niet? "Een halve kofferbak per persoon," aldus voorzitter Mischa Spel. Concreter: rond de 50 cd's per jurylid.

Het debuut

Een van de albums die uit al die stapels als winnaar naar voren kwam, was 1948: Russian Works For Cello And Piano van Laura van der Heijden. Een typische Nederlandse naam, maar klassieke muzikkenner Floris Kortie herinnerde eraan dat het hier niet de logopediste in Gorinchem betrof, ook niet de uitbaatster van een koffiezaak in Oosterhout en evenmin de tophandbalster. Deze Laura van der Heijden, die excelleert op de cello, is de dochter van een Nederlandse vader en een Zwitserse moeder, en is opgegroeid in Engeland.

De pas 21-jarige celliste bleek tijdens haar gesprek met Paul Witteman een innemende jongedame, die het hardst moest lachen om de grappen die in de introductie over haar werden gemaakt. Zij gaf aan zich in Nederland heel Nederlands te voelen en ook erg te houden van Nederlandse tradities als kibbeling en pannenkoeken eten, maar door haar gevarieerde achtergrond voelt zij zich toch bovenal Europees. Muzikaal gezien is zij echter vooral geïnteresseerd in de Russische cultuur. Om die cultuur en haar leermeesters beter te kunnen begrijpen, is zij zelfs Russisch gaan studeren.

Van der Heijden maakte haar eerste cd samen met pianist Petr Limonov. Gevraagd wat precies de 'Russische ziel' in Russische muziek is, antwoordde hij dat dat neerkomt op een fascinatie voor fatalisme en een

verlangen naar puurheid. Met die voorkennis luisterend, kon dit duidelijk geproefd worden in hun uitvoering van Anatoli Ljadovs Prelude.

De ontdekking (eerste winnaar)

Nora Fischer & Marnix Dorrestein wonnen met hun cd Hush een van de twee Edisons Klassiek die dit jaar werden vergeven in de categorie De ontdekking. Het was Floris Kortie opgevallen dat met de looks van Nora Fischer alles een fris voorkomen krijgt. Zo sierde zij het afgelopen jaar de cover van bijna elk muziekblad.

Maar belangrijker dan de buitenkant, in elk geval voor het winnen van deze Edison, was het feit dat Nora Fischer en Marnix Dorrestein de oude muziek juist van *binnenuit* stevig onder handen genomen hebben, waardoor vele luisteraars de oude meesters hebben herontdekt.

Als voorbeeld hiervan speelde het duo hun interpretatie van twee nummers van Henry Purcell: Cold Song en One Charming Night.

Na afloop gaf Paul Witteman aan dat de onorthodoxe uitvoeringen van Fischer en Dorrestein ook wel voor wat controverserig gezorgd hadden. Dat begreep de zangeres wel, maar: "Het is gemaakt voor de mensen die het leuk vinden." Einde discussie.

De publieksprijs

Uit vijf genomineerde albums koos het publiek in oktober voor de box The Rotterdam Philharmonic Orchestra Collection, uitgevoerd door het Rotterdams Philharmonisch Orkest onder leiding van Yannick Nézet-Séguin. Een mooi getimede bekroning, want het orkest bestaat in 2018 precies 100 jaar. Mike Boddé, huispianist van Podium Witteman en ras-Rotterdammer, was er dan ook erg mee in zijn nopjes. In onvervalst Rotterdams accent zei hij: "Ik vind het hartstikke *gers*." Dat bleek ook wel uit het ronkende muzikale eerbetoon dat hij voor het Philharmonisch geschreven had.

Violistes Maria Dingjan en Sumire Hara waren op hun beurt zeer ingenomen met het winnen van de Publieksprijs. Hara noemde de Edison 'de mooiste prijs die je kunt krijgen'. Lovende woorden waren er ook voor dirigent Yannick Nézet-Séguin, die dit jaar afscheid nam. Dingjan: "Zo jong als hij was, had hij toch direct een klik met ons."

Een van de dingen die hij het orkest leerde was 'de plofkip'. Dit hield in, dat als het orkest naar een hoogtepunt toewerkte, het niet te snel te veel moest geven. Met meer spanningsopbouw wordt het hoogtepunt indrukwekkender. In die wetenschap werd toch met andere oren geluisterd toen het RPO, onder leiding van de pasbenoemde assistent-dirigent Corinna Niemeyer, Salut D'amour van Edward Elgar speelde.

Oeuvreprijs

De komst van Renée Fleming hing op het laatst nog aan een zijden draadje, aangezien de KLM haar vlucht vanuit de Verenigde Staten gecanceld had. Een andere vlucht bood gelukkig uitkomst. Echter, het hotel in Amsterdam was inmiddels voortvarend te werk gegaan en had de voor de operazangeres geboekte hotelkamer alweer vrijgegeven. Dat

kwam dit hotel op een nadere kennismaking met het Edison-productieteam te staan. Het verloop van dit indringende gesprek laat zich raden, als u weet dat Fleming vervolgens de beschikking kreeg over het hele penthouse van het hotel, zo groot als een aantal ruime appartementen bij elkaar. Eind goed, al goed dus (hoewel ook haar terugvlucht uiteindelijk vertraagd was).

De Edison-jury schreef over Oeuvreprijswinnares Fleming: "Van glorieuze operaopnamen tot musical en popsongs, alle facetten van haar stem komen tot uitdrukking in haar indrukwekkende opnamecatalogus." Om deze loftuiting kracht bij te zetten, zong 'the people's diva' - terwijl een geluidstechnicus op het allerlaatste moment nog het kabeltje in haar microfoon prikte, August Winds van Sting, in een arrangement van Henk de Vlieger. Dit nummer komt voor in de Broadway-musical Carousel, waarin de zangeres het afgelopen jaar gefigureerd heeft.

Fleming heeft de afgelopen jaren ook opgetreden bij o.a. de inauguratie van president Obama en recentelijk de uitvaart van senator McCain. Witteman greep dit aan om een aantal politieke vragen te stellen, met name over president Trump. Een paar vragen te veel, want het voelde duidelijk wat ongemakkelijk, hoewel de zangeres zich er charmant uit redde.

Refererend aan de hardnekkige geruchten dat Fleming een punt zou willen zetten achter haar carrière, vroeg de gastheer of ze zich een leven buiten het podium kon voorstellen. "Dat hoef ik niet," was het antwoord, waarop Witteman de eigenaardige conclusie trok: "Dus u sterft niet?". Daarop verduidelijkte Fleming dat ze nog meer interesses heeft, zoals neurowetenschappen, ze helpt jongeren met zingen en hoopt in de toekomst op kleinkinderen. Ze is dus niet bang zich te zullen gaan vervelen.

Met een gloedvolle vertolking van Richard Strauss' Morgen door Oeuvreprijswinnares Renée Fleming onder begeleiding van Publieksprijswinnaar het Rotterdams Philharmonisch Orkest kwam de uitzending van Podium Witteman ten einde. Deze is tot november 2019 [hier terug te kijken](#).

De ontdekking (tweede winnaar)

Omdat tijdens de uitzending slechts voor een beperkt aantal prijswinnaars ruimte was, werden tijdens het besloten feestje achteraf *nog* twee Edisons uitgereikt. NVPI-directeur Anne de Jong overhandigde het beeldje aan de tweede winnaar in de categorie De ontdekking. Die eer viel ten beurt aan Emil Gilels voor diens album The Unreleased Recitals At The Concertgebouw. De award werd in ontvangst genomen door Frédéric D'Oria Nicolas en Michel Navarra van het label Fundamenta.

De opera

Aansluitend overhandigde ook Paul Solleveld als vertegenwoordiger van de Edison Stichting een prijs. Hij memoreerde dat de stichting Ascanio's Purse uit Denver, Colorado investeert in culturele projecten, waaronder de

opname van Berlioz' Les Troyens door het Orchestre Philharmonique De Strasbourg o.l.v. John Nelson. De dirigent merkte op dat het orkest de spanning gedurende deze vier uur durende live opname had weten vast te houden, doordat het orkest een Franse kleur, maar een Duitse discipline had. Robert Sobel, een agent voor Ascanio's Purse, bleek na het aannemen van het beeldje sprakeloos.

De overige Edison-winnaars waren dit jaar:

De solist - instrumentaal: Krystian Zimerman (Schubert - Late Sonates) - Universal Music, Deutsche Grammophon

De solist - vocaal: Sabine Devieille (Debussy/Stravinsky e.a. - Mirages) - Warner Classics, Erato

Het koor: Freiburger Barockorchester o.l.v. Gottfried von der Goltz (Telemann - Seliges Erwägen Passions-Oratorium) - [PIAS] Aparté

Kamermuziek: Martin Fröst, Lucas Debargue, Janine Jansen, Torleif Thedéen (Messiaen - Quatuor pour la Fin du Temps) - Sony Classical

Het orkest: MusicAeterna o.l.v. Teodor Currentzis (Tchaikovsky - Symphony No. 6 - Pathétique) - Sony Classical

Het document: Asko I Schönberg & Netherlands Radio Choir o.l.v. Reinbert de Leeuw (Kurtág - Complete Works for Ensemble and Choir) - New Arts International, ECM

Neoklassiek: Jóhann Jóhannsson (Jóhannsson - Englabörn & Variations) - Universal Music, Deutsche Grammophon

Een indrukwekkende en gevarieerde lijst met, dat mag gezegd, een groot aantal vrouwelijke winnaars. Zo toont de Edison, zelfs de Edison Klassiek, zich een muziekprijs die met zijn tijd mee gaat en nog vele jaren mee kan.

Werner Schlosser